

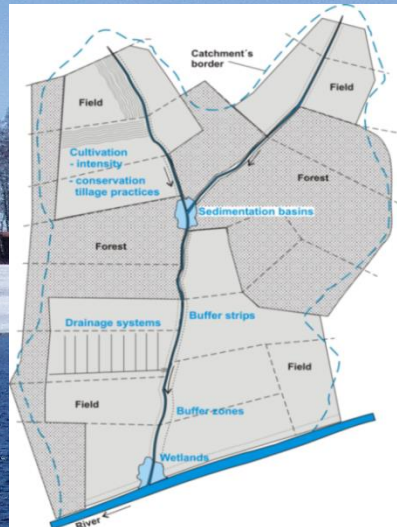
Lohko- vai valuma-aluekohtaiset ratkaisut - Valuma-aluekohtaiset monipuoliset vesienhoitotoimet

Markku Puustinen, Syke, 3.4.2019 Pellot ja vedet kuntoon

Peltolohko

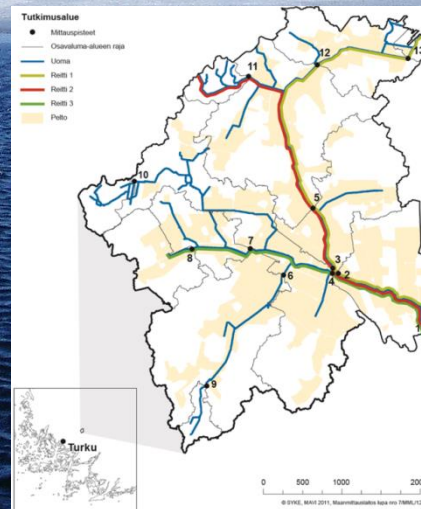
Kuivatusalue

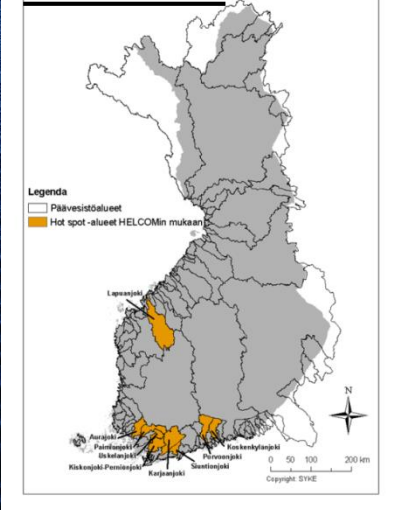
Vaikutusten havaitseminen
Seurantarooli

Vesistöjen tila
Kokonaiskuormitus
Maatalouden osuus
Kokonaisvaikutukset

Pieni valuma-alue

Vesistöalue

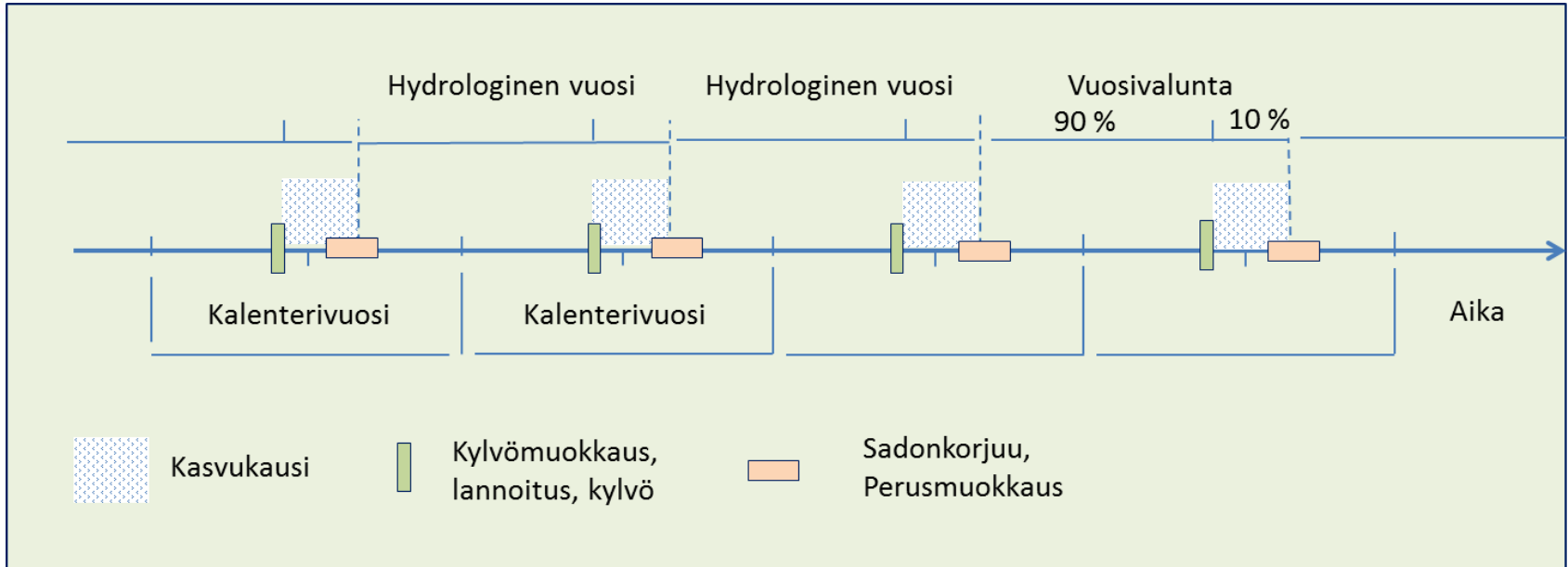
1,2 milj. kasvulohkoa
50 000 maatilaa
Paikalliskuivatus

Lannoitus
Kevennetty muokkaus
Talviaikainen
kasvipeitteisyys
Kerääjäkasvit

- Kuivatusvesien
- Määrä
  - Pitoisuudet
  - Tavoitetaso
  - Kosteikot
  - 2-taso uomat
  - Viljelyjärjestelmät

Suojavyöhykkeet
Muut ratkaisut

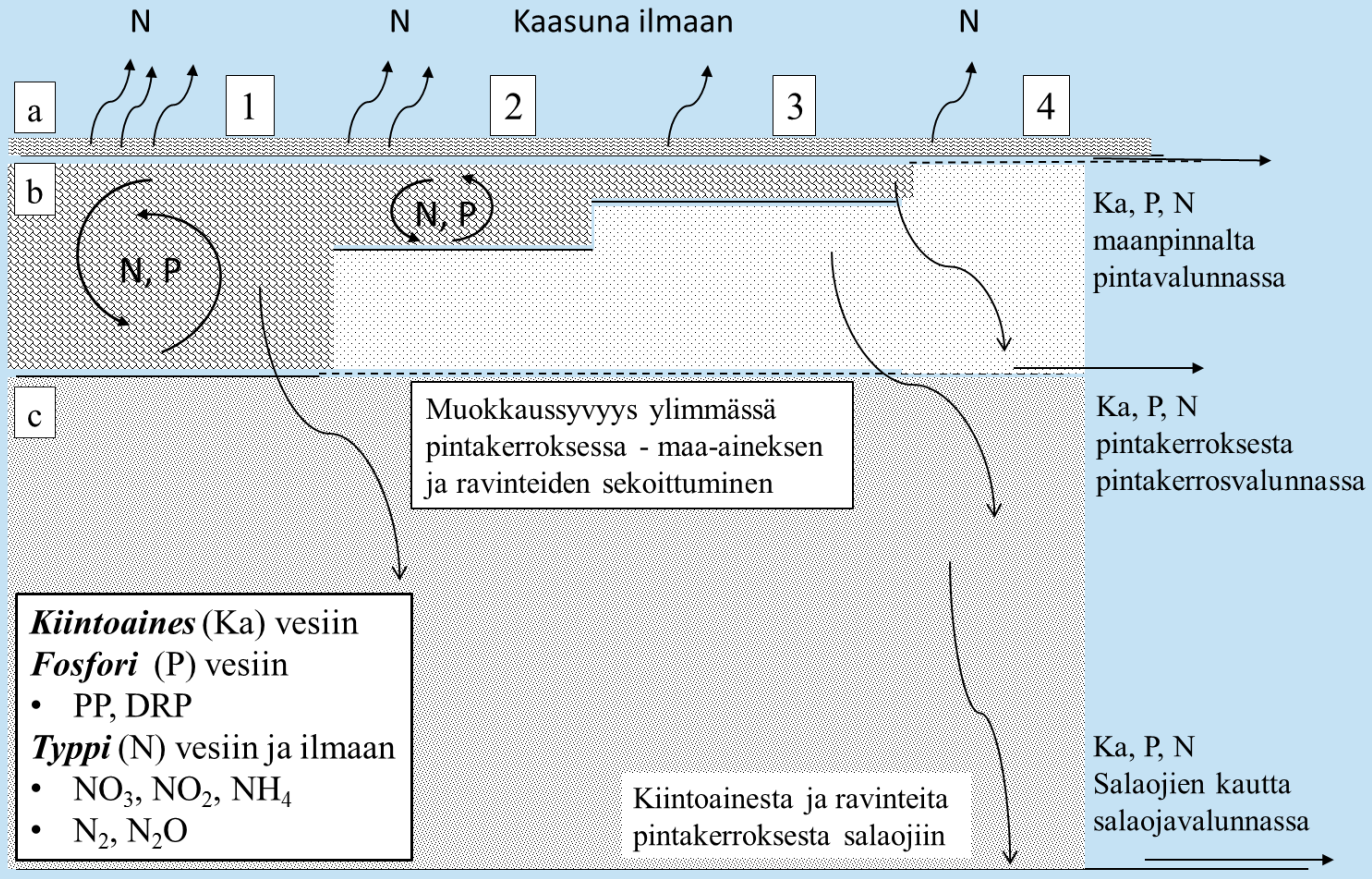
Viljelykierron vuosikalenteri

8.4.2019

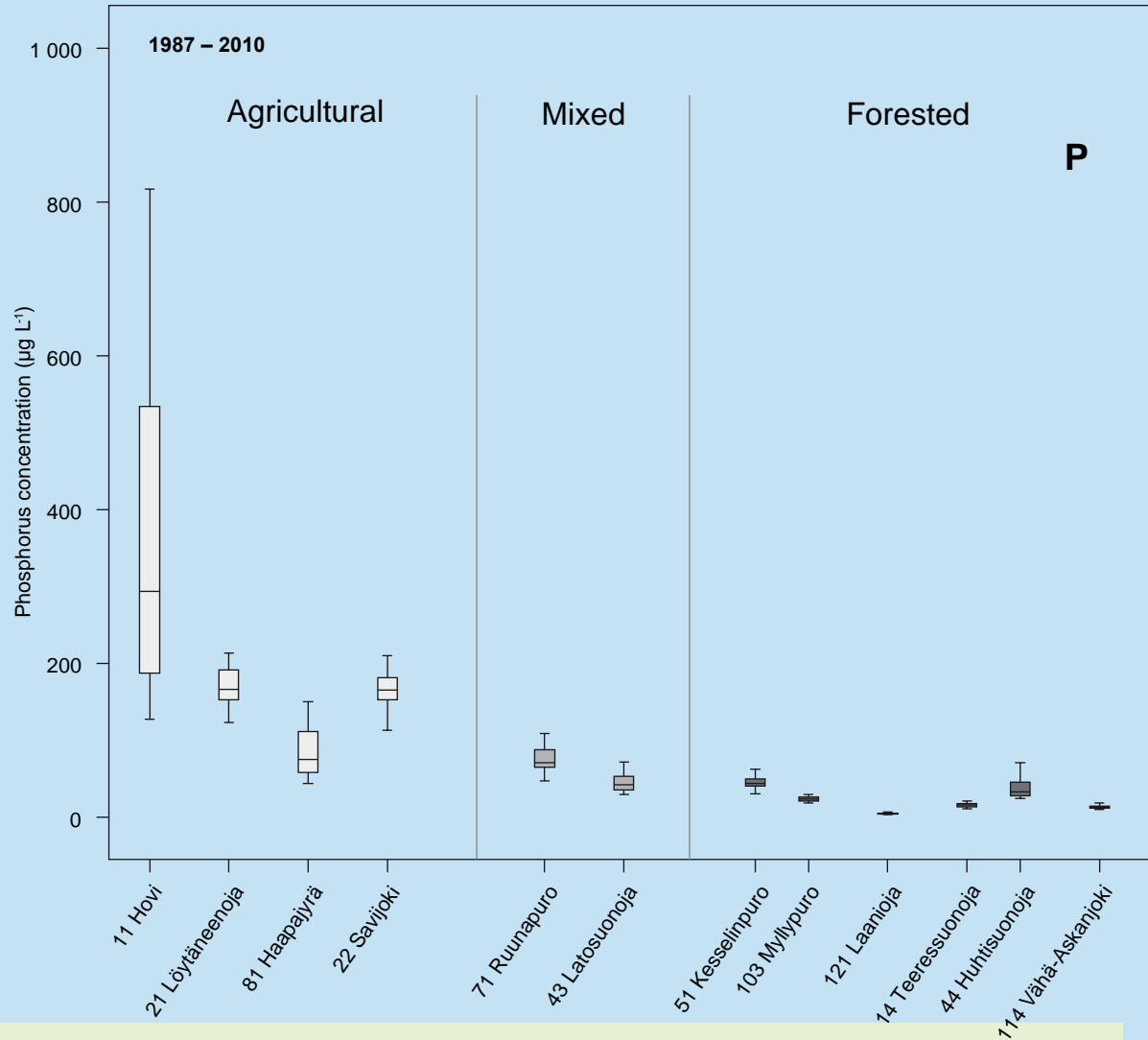
- Kalenterivuosi vs. hydrologinen vuosi
- Kasvukausi vs. ei-kasvukausi
- Uuteen kasvukauteen valmistaudutaan jo edeltävän kasvukauden lopulla
- Viljelykierto

Maanmuokkaus – miten vaikuttaa

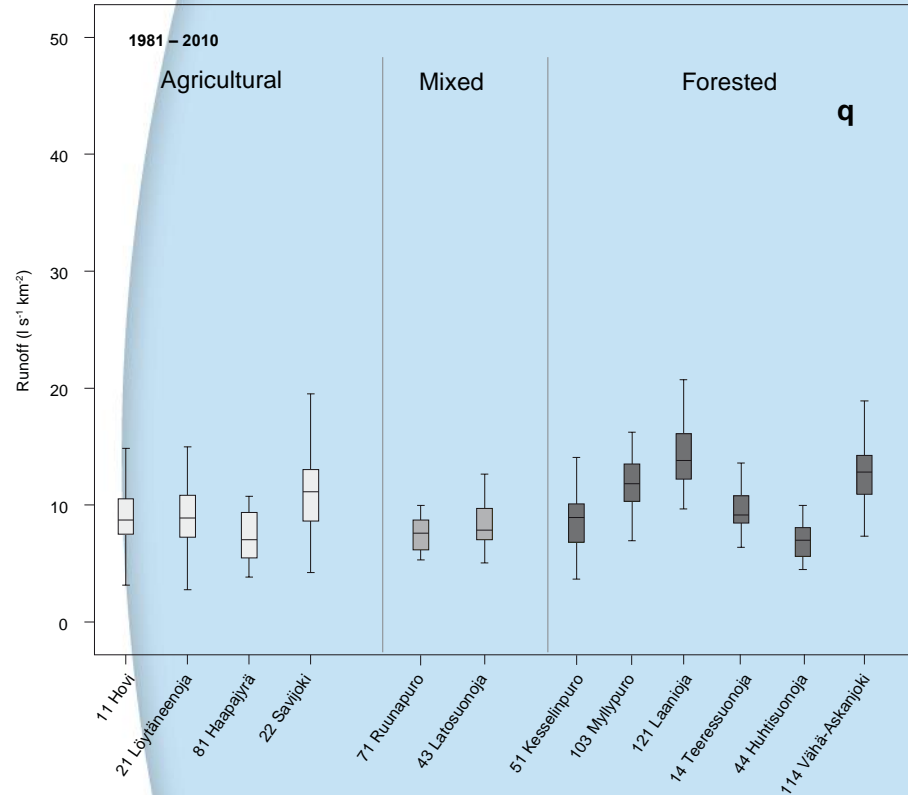
- 1) Kyntö (20-25 cm)
- 2) Sänkimuokkaus (10-15 cm),
- 3) talviaikainen sänki, kylvömuokkaus (5 cm),
- 4) suorakylvö, pysyvä nurmi

Fosforipitoisuus

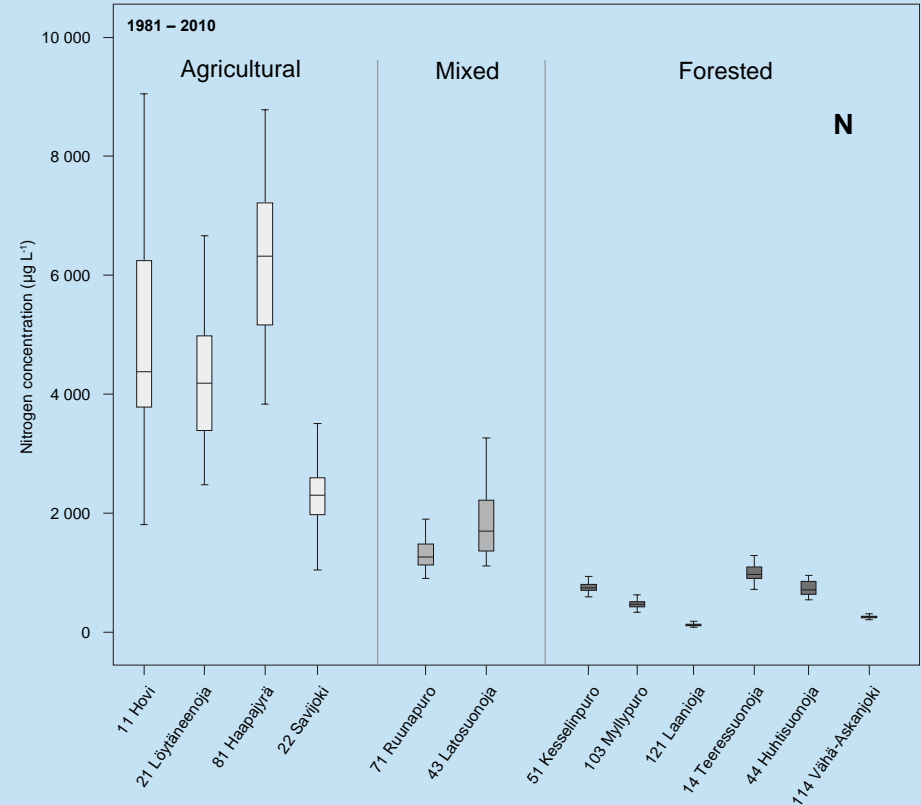

Peltoviljelystä keskimäärin Fosforia 1,1 kg/ha/vuosi

Valunta

Typpipitoisuus

Tattari et al. 2017. Nutrient loads from agricultural and forested areas in Finland from 1981 up to 2010 – can the efficiency of undertaken water protection measures seen. Environmental Monitoring and Assessment, 189(3), 1-25.

Peltoviljelystä typpeä keskimäärin 15 kg/ha/vuosi

VHS+ lähtötiedot (koko maa)

- Lannan prosessointi 6 076 700 m³/vuosi
  - Maatalouden kosteikot ja laskeutusaltaat 3 015 kpl
  - Maatalouden suojavyöhykkeet 30 350 ha
  - Peltojen talviaikainen eroosiontorjunta 1 483 317 ha
  - Säätosalaojitus ja -kastelu turvepelloilla 548 ha
  - Viherryttämistoimenpiteiden ekologinen ala 28 600 ha
  - Lannan ja orgaanisen aineksen ympäristöystävällinen käyttö 263 306 ha
-
- **Pilottialueet: dataa saatavilla vesienhoitoalueittain!**

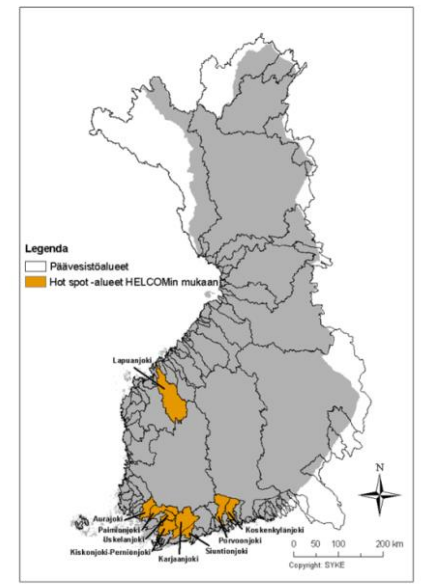
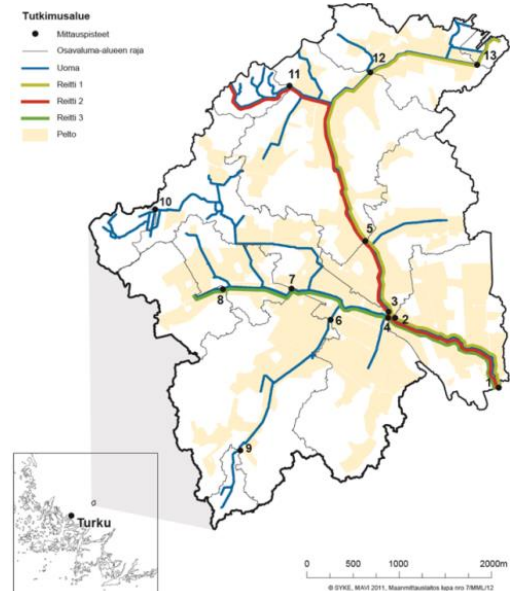
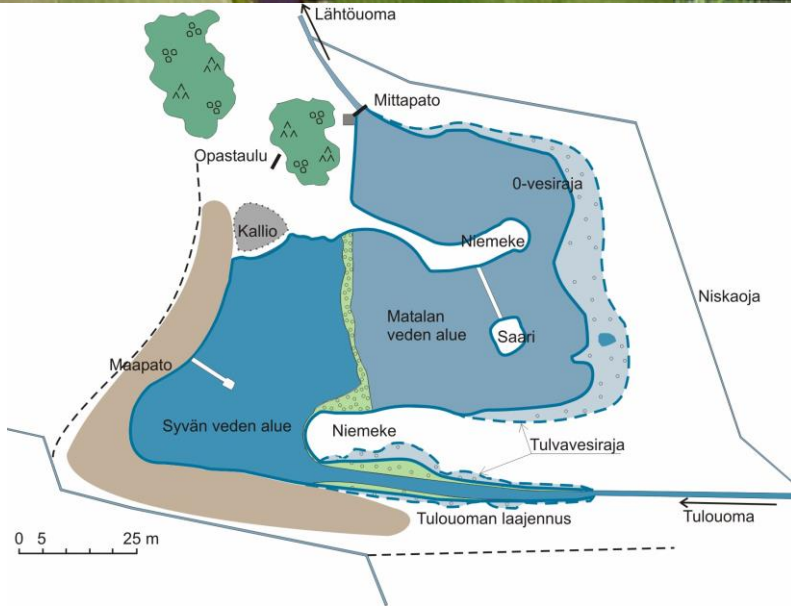

Maatalouden ympäristöohjelmien vaikuttavuus: Mallisyyötteen rakennetutkimus 2009-10 ja 2015-26 sekä Mavin tietokanta 2017

Skenaario	Peltoviljelyn kuormituksen muutos (%)					
	K-aine	PP	DRP	TotP	N _{tot}	NO ₃ -N
Kuormitustaso tn vuodessa – ei toimenpiteitä	1,177 ^{*)}	1 608	1 057	2 665	36 500	25 000
Keskimääräinen vuosikuormitus kg/ha	520	0,71	0,46	1,17	16,0	11,0
Rakennetutkimus 2009-10 (vuoden 2010 peltoala)						
○ Peltotoimenpiteet	- 16	-12	9	- 4	- 13	-16
○ Suojavyöhykkeet	-2	-2	0	-2	-1	-1
○ Kosteikot	-	-	-	-	-	-
Rakennetutkimus 2015-16 (vuoden 2016 peltoalalla)	-17	-12	7	- 5	-14	-16
Peltolohkorekisteri (2016- 2017) (= nykytila)	- 17	- 13	7	- 5	- 13	- 16
○ Leudot talvet (nykytila)	- 4	1	12	5	- 8	- 4
○ Toimenpiteiden kohdentaminen kalteville (Mavi)	- 35	- 27	7	- 13	- 13	- 16
○ Kohdentaminen ja peltojen P-luvut < 10 mg l ⁻¹	- 35	-27	- 23	- 26	- 13	- 16
○ Leudot talvet (kohdentaminen ja P-luvut)	- 28	-21	- 26	- 23	- 8	- 4

^{*)} Milj. tn

Toimenpiteet eri mittakaavoissa

Vesitalouden hallinta viljelyalueilla/**kuivatusalueella**

❑ *Kuormituksen hallinta* = veden laadun ja määrän hallintaa

❑ *Kuivatus* = veden määrän + veden laadun hallintaa

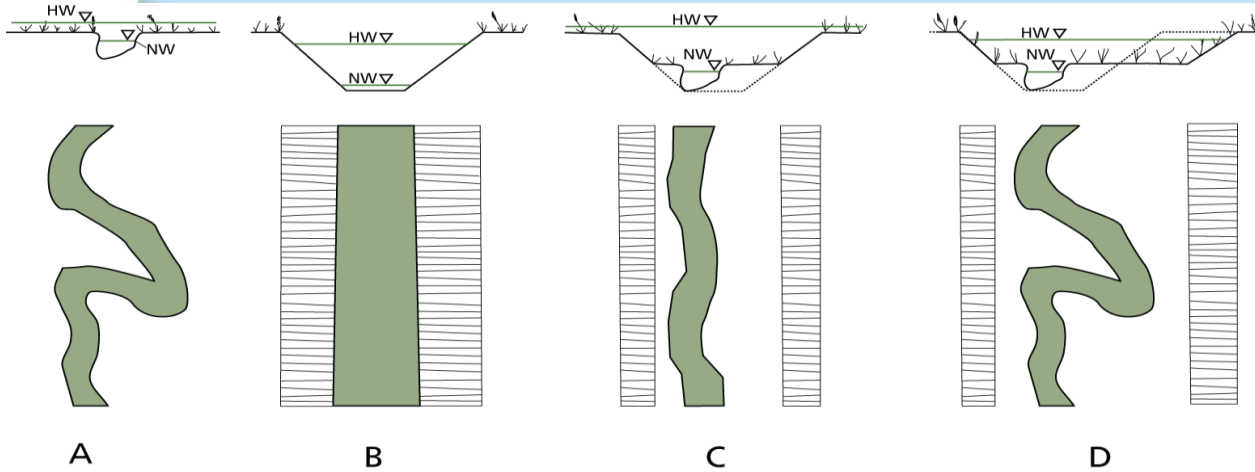
Eri toimenpiteiden samanaikainen toteuttaminen kuivatusalueilla

- 2-tasouomat - hidastavat veden nopeutta ja pidättävät kiintoainetta
- Maan rakenteen parantaminen – lohkotason kuivatus
- Kuivatusvesien pitoisuuksia alentavat ympäristötoimenpiteet
- Tarkoituksenmukainen viljely ja viljelykierrot
- Uudet ympäristötoimenpiteet ja kokeilut

Mitä siitä seuraa

- Salaojituksen ja peruskuivatuksen integroituminen
- Kuivatusalueen mittakaavan viljelyjärjestelmät
- Maisema, monimuotoisuus, korvaushabitaatit, hyönteiset, linnut
- Viljelijäyhteistyö uudelle tasolle

Peruskuivatusuomien uusi rooli

- a) Luonnontilainen
- b) Perinteinen uoma
- c) Liettynyt ja elpyvä uoma
- d) Palautettu tulvatasanteellinen uoma

2-profiilinen poikkileikkaus

Aineistot ja menetelmät

Peltolohkojen ominaisuustiedot

- GIS-aineistot
  - kaltevuus
  - maannos
  - salaojakartat
- Viljelijähaastattelut
  - viljavuus
  - multavuus
  - maalaji
  - viljelyhistoria (5 vuotta)

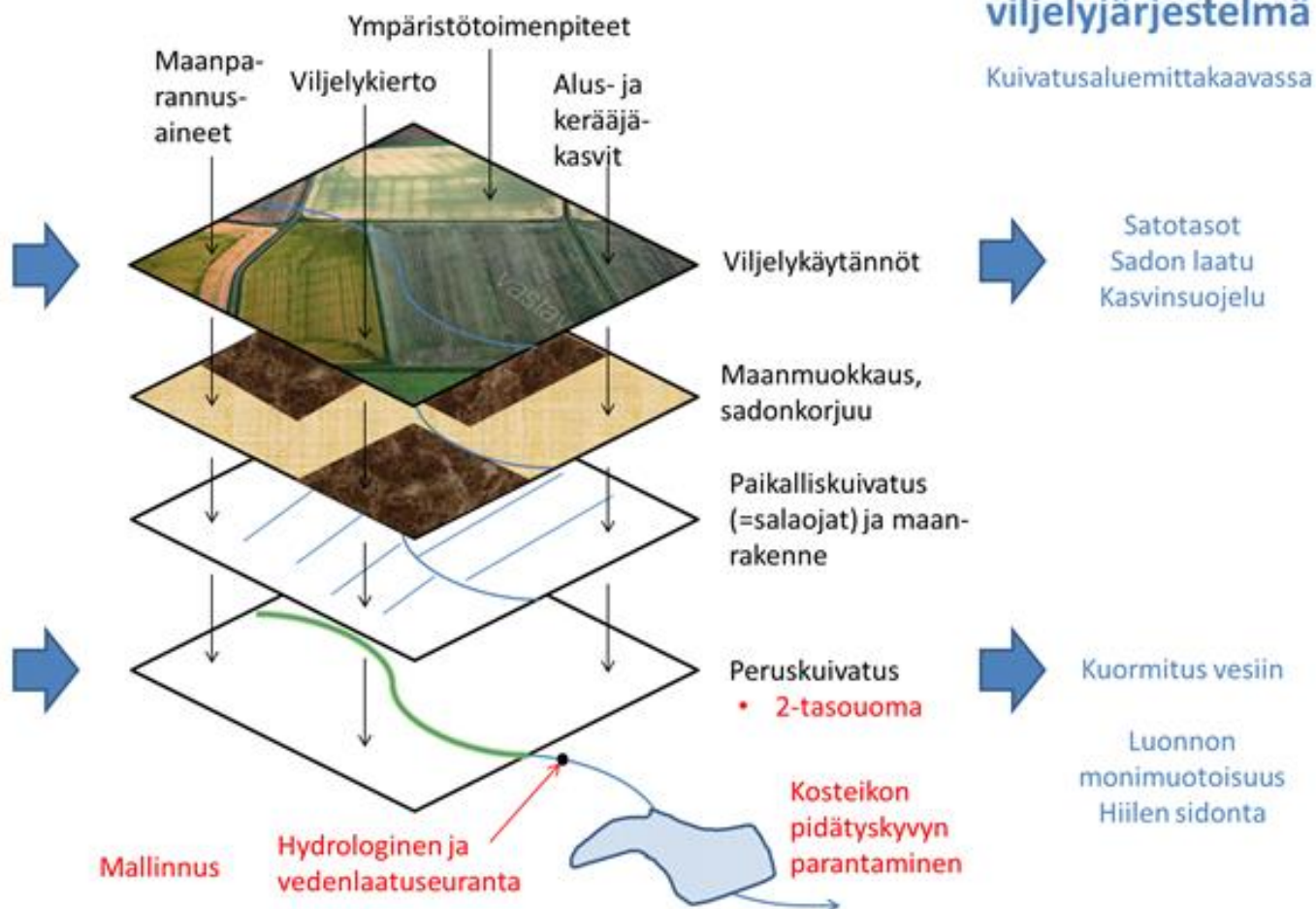
Peltomaan laatutestit

Satomittaukset

Maaperäfyysikaaliset mittaukset

Ojitusisännöinti

Uudet toimenpiteet

Maatalouden sopeutuminen muuttuvaan ilmastoon

- Minkälaisia ongelmia maataloudessa, jotka tulisi *nyt* ratkaista
- Minkälaisia ongelmia lähitulevaisuudessa, joihin tulisi *jo nyt* varautua
- Mitä hyvää ja säilytettävää nykyisen ohjelman toimenpidevalikoimassa
- Minkälaisia uusia ratkaisuja nykyisiin ja tuleviin ongelmiin
- Kohdentaminen – *miten se pitäisi ajatella*
  - Lohkotaso, tilataso, valuma-alue, vesistöalue
  - Esim. suojavaikkeet vs. Kipsi
- Mitä uusia ideoita ja kehittämistarpeita
- Miten tulevaa ympäristöohjelmaa kehittäisit